

A „MURAKÖZ“

megjelenik havonkiut 3-szor

1-én, 10-én és 20-án.

Előfizetési árak:

Egész évre 3 frt. — kr.

Fél évre 1 frt. 50 kr.

Negyedévre — frt. 75 kr.

MURAKÖZ — MEDJIMURJE

„MEDJIMURJE“

izlazi svaki mesec trikrat:

1-ga, 10-ga, 20-ga.

Céna mu je:

Na celo leto 3 frt. — kr.

Na pol leta 1 frt. 50 kr.

Na četvert leta 75 kr.

helyi érdekű vegyes tartalmu lap.

NOVINE ZA MEDJIMURSKI PUK

A lap szellemi részét illető közlemények a „Muraköz“ szerkesztőségéhez az előfizetési díjak pedig Fischel Fülöp könyvkereskedéséhez Csáktornyára küldendők.

Sva pisma i pošiljke naj se pošiljaju „Uredničtvu Medjimurja“ a predplata knjižaru Filipu Fischeluvu Čakovec.

Néhány őszinte szó Muraköz értelmiségéhez.

Lapunk első évi rövid pályafutását bevégezte. A mai számmal a második évfolyamot kezdjük meg. Örömmel és lelkesedéssel kezdünk a munkához, mert szent meggyőződésünk, hogy jó ügyet szolgálunk. Ha nem ismerünk a muraközi viszonyokat; ha nem tudnók azt, hogy a nép szellemileg és anyagilag hátramaradt; ha lelkünkben nem volnánk meggyőződve arról, hogy a hazafias érzület fentartására itt a határon nagy szükség van; ha nem éreznők azt, hogy lapunk által tudunk is e tekintetben hasznos szolgálatokat teljesíteni: nem lárnánk tovább, hanem a szerkesztéssel járó munka és kellemtelenségektől felszabadítanók magunkat. De mivel tudjuk azt, hogy igaz és nemes ügynek állunk szolgálatában, mivel tudjuk, hogy ezen nemes ügyet más hofitársaink is magukéva tették, mivel látjuk, hogy lapunk szellemi harcászainak száma folyton nő: szívesen fogunk a munkához az újév napján azon kijelentéssel, hogy semmi más érdek, mint az elhagyott muraközi nép szelemi és anyagi előmenetele és a hazaszeretet ápolása buzdít bennünket a további munkálkodásra. Akik velünk egyetértenek, azoknak kérjük: sorakozzanak szeretők és tisztelő körünkbe és gyámoltsanak bennünket működésünkben. Muraköz tekintélyes férfiai erkölcsileg vegyének bennünket és céljainkat védő szárnyaik alá, tollforgató férfiai szellemi munkájokkal segítsenek, mások meg egyébként támogassák lapunkat és ezzel nemes céljainkat!

Lapunk ezután is küzdeni fog a nép szellemi és anyagi hátramaradottsága és a haza iránti közönyössége ellen és a valóságosság erkölcsöség mellett. A művelt értelmiség igyeinek megfelelőleg minden muraközi nemes ügynek, emberbaráti és hazafias társulatnak szolgálatára állanak a „Muraköz“ magyar részének hasábjai. Igyekezni fogunk teljes erőnkkel azon lenni, hogy minél változatosabb tartalommal jelenjék meg lapunk. Törekedni fogunk lapunk „hírek“ rovatában a muraközi események élethű közlésére, a horvát „hírek“ rovatában pedig másnevezetesebb események közlésére is, hogy a napi lapokat nem olvasó muraközi nép értesülhessen a hazában, a nagy világban történetekről is.

E célból lapunkat megnagyobítottuk, mert lapunk eddigi terjedelme elég telennek bizonyult, a hozzánk küldött anyag befogadására.

Lapunk kiadóját sikerült rábírunk, hogy a muraközi nép számára évenként 3-szor: husvét, pünköszt és karácsonykor „jó könyvek“ czimen egy-egy füzetet küldjünk ingyen mellékletül, melyeknek tartalma lapunk hazafias és emberbaráti céljainak megfelelő leend.

A „Muraköz“ előfizetési díja marad: egy negyed évre 75 kr. félévre 1 frt. 50 kr. egész évre 3 frt.

Muraköz értelmiségét megegyeszer kérjük sorakozzanak hazafias és emberbaráti céljaink köré.

Maradtunk,

Csáktornya, 1885 jan. 1-én.

hazafias tisztelettel

MARGITAI JÓZSEF

szerk.

TARCZA.

Az új év napján.

Ismét egy évet tettünk a sirba kedves olvasóim; ismét egy év haldoklásának valánk tanúi. Egy év! — s mily hamar elrepült!

... Elhangzott az ünnepélyes szent ima a pap ajkairól, s a templom néma, komor falai oly búsan verték vissza a hanghullámokat. Az ember borzadva hallgatá a szent igéket, melyek mint egy fényt gyújtának a fogékony emberi kebelben, hogy annak világánál a múlt év történetét még egyszer megtesítve lássa. Ismét egygyel magasabb a lépcső melyre lépünk. Egy év, egy még a bűnöktől be nem szeplosított év áll előttünk, de fátyollal borítva. Kíváncsian kérdezzük önmagunktól: mi lehet abban számunkra elrejtve: bánat-e vagy boldogság? ... Ki tudja ...?

Az 6- és új-év közötti határ Sylvester napja. E napon egy bűnnel, bánattal, boldogsággal betöltött évre legördül a kárpit, és soha többé fel nem emelkedik. A múltnak könyvei lezártak! De ugyan e nap 12 órája ki is nyitja az új év ajtaját. Új év! Istenem! mily örömmel tekiut elé az ember. Még az agastyán is — ki e nappal ismét közelebb jutott ahhoz a mindent meggyógyító hanthoz — feledi a múltat, a jövőt, Sáppadt, halavány arcán az élet barázdái mintha kismulnának. Arca lángra gyul. Tán belát a jövőbe? Tán jósszemével snak titkait betűzi ...? — A fősvény a világ min-

den számadási módját forgatja eszében. Dühösen jár-kei a szobájában. Gondteli fejének ősz hajszálai ziláltan állanak szanaszét. Káromkodik, majd a zacskót a földhöz vágja, s gyötrelme, félelme, öröme a „körömcik“ képeben ide s tova gurul. Miért? Mert egy kis deficit volt bátor a „Tartozik“ oldalra helyezkedni. „Komisz év volt! Gyalázatos év volt!“ sziszeget fogai közt. Hadd mérgelődjék! És még mennyi kép van a múltból. A sirkertbe új lakók költöztek. Itt a háznak nagy fia alussza örök álmát, — ott egy kenyérkereső csa ádatya hideg pora uyugszik, — emitt szép szemek könyvetől megáztatott koszoru leng az új fején, alatta egész világa nyugszik eltemetve, — amott egy társadalmi fekély megátkozott csontjai porlanak. Borzasztó mindez!

De hisz a múlt év nem csupán a sötét események tárháza! Csillagtalán éjre fényes nappal is jött. Vannak kik a múlt évet sirig áldani fogják.

Egyik egy reggel arra ébred fel, hogy „megcsipte“ a számokat, s nyert sokat, roppaut sokat! másik a közlegény-ségből ugyancsak felrugott a csillagokig, mert „führer ur“ leve. S oh! szent Mátyás, ki tudná azt a sokat elreccitálni?

Hanem egyet mégis kiemelek a sok közül, amit még el nem feledtem. (Mert én szürnyű hamar elfeledem, ami másokkal történik).

Hát — Uram bocsá bűnöm — egyszer reggel Kis-Celen, amint becsülletes ember lakásomon a csizmáimat kezdém felhuzni, csak zörög ám valaki az ajtómon.

Na tom mladom letu.

„Na tom mladom letu, veselimo se“ popeva kršćanski puk po celim svetu. I mi s dušom zapopevamo s vami to i zelimo svim dragim čitateljem: „Daj vam Bog zdravje, ino veselje, na tom mladom letu vu vsem obilje! Daj vam Bog sreću, mir, blagoslov božji i ljubav kršćanski, a nedaj vam Bog božtege, smrt, svadje, greh, nesreću, tugu i nevoļu vu novim letu

Bog, kralj i domovina, ta troja reči naj stojju vu celim letu pred nami! Dajmo Bogu, kaj je božje: Verujmo ga, vklanjajmo mu se, zaufajmo se vu njega i ljubimo ga, to nam zepoveda i prva zapoved Božja.

Človek rođen na svet imaš sve od Boga,

Zato ljubi, poštuj vrhu sve ti njega!

Ar koj Boga ljubi v milost mu se preda,

Na zemlji nezgine tákov človek nigda. G.

Dajmo kralju, kaj je kraljevo! Tojest obdržavajmo zapovedi i naredbe orsačke i občinske. Izkažimo pokornost, ljubav, poštenje i vernost kralju i njegovim častnikom i podpoglavarstvom.

Kralja vodju ima i živina sinko, Kojeg celo jato štima lepo, jsko.

Poštuj i ti kralja, brani iz svih silah,

Domovinska ar to zapoveda ljubavi! Ljubimo iz dna duše domovinu!

Vrsimo pram njoj dužnost domorodsku naše, ar od njimamo život, hranu, žitek i stan. Tu nam živiju braća, sestra, otec, mati. Tu humo oči stisnuli, tu čeka grob na nas.

ZABAVA.

Stara Jalža.

(Pripovest)

Bura,

koja bilje odnese, a živine donese.

Dragi čitatelj naj pitati, gde se ono dogodilo, kaj budem ti ja ve pripovedal. Predstavi si jednu lepu okolice, med visokimi bregovi, rodne doline; sred doline jedno zvirališče, poleg zvirališča jednu tihu kolibicu, vu toj marljivo stanovnike. Vu jednoj takovoj kolibiici i s jednom takovom obiteljom se je dogodila ova pripovest.

Ova kolibica je čisto sama stala pod jednom bregom, blizo onog lepog zvirališča, na jednim jako lepim mestu. Na jeden, ali dva su si predstavili: vu kakvom zadovoljstvu, vu kakvom miru more ta obitelj živeti daleko od sveta, i od njegove krike i larme! Ali ni samo onomu se dopajao ta kolibica, koj ju je izdaleka videl kak je to navadno, nego i iz bliza je priateljina bila. Istina več je dosta stara bila! Na vuskih oblokkih je komaj jedna glažena tablica ostala i ona je kroz vreme čisto potamnula. Na krovu se je takaj več zdavnja mehenj razširil, a od stenih je več gde gde vapno dole kapalo. Ali zato je od nutra i od zvuna čista bila. Lepi čisti je bil vrt, koj je ležal pred kolibicom, čisto su bile vu njem klupi, koje su tak priateljno zvale „človeka k sebi. Vu vrtu su ruže, kiščeci, i još sva kefele kitice cvetale.

Odmah za vrtom se je jeden veliki breg počel koj si je svoju séru glavu visoko

Diku popevaju bregi i doline
Od predrage naše slavne domovine
I pešnik popeva: Mesto drugog
nemaš,

Vu toj domovini život, vumre
moraš. G.

Poštuvani čitatelji!

S ovimi rečmi počnemo mi prvi broj drugog tečaja naših novin ar je to naš program. Delali budemo i nadalje vutakovim poslu, koje bude Bogu kralju i domovini po volji a medjimurskomu puku duševno i matorialno na hasen.

Zato se obračamo k vam dragi medjimurci s najlepšem ufanjem pozivajuči vas, da ove novine i vu ovim letu primete od vašega istinskoga prijatelja i k srcu si je prigralite, kak vaše pravo blago domače!

Naše novine budu vam i nadalje pisale od gospodarstva, meštije, trgovine, od svetskih pripečenjah i svih onih lepih dugovanjah, koje vas budu navučala i srca vaše rezveseljivala.

Iz vun toga hoćemo da budu nas ne samo vu Medjimurju nego i pri varmegjiti i vu celim orsagu razmeli i od Medjimurja kaj kaj čitati mogli zato budu naše novine i nadalje takaj i po magjarskim jeziku pisane.

Da našega cilja još bolje moremo dostići, novine naše smo poveksali, iz vun toga svakomu predplatniku budem trikrat čez leto na ynzem, k „olaka“ na božić jednu dobru knjigu vez celje poslali.

Predplata zato ostane i nadalje na četvert leta 75 krajcarov, na pol leta 1 frt. 50 kr. na celo leto 3 frt.

Predplatu prosimo donesti ili poslati vu Fischel Filipovu knjižaru vu Čakovec. MARGITAI JÓZSEF

vu zrak zdigal. Od vrta sim je bil lep izgled; na drugoj strani se je zvirališče razširilo kakti malo jezero i lepi stan je dalo malim ribicami i takaj lepi izgled človeku. Za ovem jezerom je bil malo, ali rodno polje koje je s kor krumpirom grhom bilo zasadjeno. predstavimo k sve ovomu još rvanje koje vu gmovi male ptičice celi dan kak da bi se s malom ztirati hotéle, pred nami stoji ona kip, kojega nam prirod za dol učini.

Pred nekotiko letah popoldan tiri stvore bilo videti, ne daleko od Jednu staru majku s njezinom de starim vnukekom i dve kokoši, črnu i jednu belu,

Stara majka je marljivo kapti pira; njeno čelo je bilo nagubanolali k j čisto bilo. Lice máloga dečaka nije bilo gubano, nego stem bolje je bilo samazan. Ako je stara babica htéla da bude čist, onda je imala posla, za svakim korakom ga je morala prati.

Dečak je na jednoj kletki delal, ali neprestance se je spominal svojom babicom. A kokoši su korak za korakom hodili zautomikom, gde su finu hranu našle vu zemo lji, koju je stara kopala. Gde jedna, gde druga je gledala na dečaka, kakti babica kojoj oči su ljubezno visele na detetu, ali zato nije prestala delati. Znala je ona kraj gledati i spominati se, ali zato je i delala ne kak nekoje neparne mužkinje. Takoj posel hitreše ide onda, ako one vidi oko sebe, koje ljubi.

Strašno vruće je bilo. Sunce

HIREK

Szives munkatársainknak megköszönvén eddigi fáradozásait, kérjük őket, sziveskedjenek az új esztendőben is segítségünkre lenni! Lapunk szives olvasóit pedig kérjük legyenek kegyesek minket a Mura-közben történt bármily eseményről levelező lapon tudósítani, hogy t. előfizetőink mindenről értesülhesenek a mi a muraközöket érdeklí. Mindnyájuknak boldog újévet kíván a szerk.

— A csáktornyai nőegylet karácsony előnapján, délután 3 órakor osztott ki 24 szegény de szorgalmas tanuló közt karácsonyi ajándékokat. Kiosztott 23 pár csizma, 10 nadrág, 11 kabát 13 nőruha, 13 pár harisnya és 10 téli, nyakkendő. A kiosztás zártkörű volt, csupán a nőegylet tisztviselői voltak jelen és a tanulók tanítóikkal. Margitai József a nőegylet titkára mondott a tanulóknak néhány szót, kiemelve, hogy a megajándékozottak szorgalom és jó magaviselet jutalmául tekintsek a nyert adományokat. Akiosztás után Jeney Gusztáv közs. isk. ig. a nőegyletnek anyai gondoskodásáért mondott köszönetet, ugymond: ha e szegény tanulók nyilvánítani tudnák azt, amit éreznek megcsókolnák jótékony kezeiket haláljuk jeleül, de így fogadják általa köszönetüket az egyes adományokért.

Nyilvános köszönet. A csáktornyai szegény tanulók karácsonyfájára a következők voltak kegyesek szives ajándékokat küldeni: Beinyák Ferenczné 3 frt., Benedikt Betti 3 frt., Baumhak Mathild 2 frt., Cvetkovics Antalné 1 frt., Csury Anna 2 frt., Özv. Grész Jánosné 2 frt., Grész Alajosné 2 frt., Huszár Nándorné 2 frt., Krasovetz Ignáczné 5 frt., Mayer Charlott ruha és kendő 2 drb., Morandini Anna 4 frt., Neumann Józsefné 2 frt., Neumann Albert 3 pár csizma, Németh Istvánné 1 frt., Nuzsy Mátyásné 3 frt., Palesch Ferenczné 5 frt., Pecsornik Ignáczné 5 frt., Peesser Rozi 1 drb. kabát, Rozenberg Rezsóné 2 frt., Rosent. Lajos 5 frt., Sárossy Gizella 5 frt., Özv. Szabolits Antalné 1 frt., Schulleg Jánosné 3 frt., Id. Seivert Antalné 2 frt., Sy Sándorné ruhaszövetet egy mellényt 3 drb. kendőt, Özv. Todor Józsefné 5 frt., Ifj. Todor Józsefné 3 drb. kendő, Zakál Henrikné 2 frt., Özv. Ziegler Kálmáné 5 frt., Zozolly Mária 2 frt. A jótékony cél iránti tekintetből szivesek voltak a szegény tanulók ruhájavarrásánál közreműködni Cvetkovics

Antalné, Grész Lászlóné, Sárossy Lászlóné, özv. Todor Józsefné és Zrinyi Jánosné. Fogadják a szives adakozók és segédkezők a szegény tanulók nevében a nőegylet halála; köszönet nyilvánítását Csáktornya 1884 decz. 29. Ziegler Kál mánné nőegyl. elnök.

— **Titokzatos hulla.** F. hó 14-én az alsó-domborui határhoz tartozó „Oresec” nevű fűzesben egy ismeretlen férfi-hullát találtak. A hatóság részéről fogamatba vett vizsgálat nyomán a következő ténykörülmenyek derültek fel: A hulla az alsó domborui ottoki mezei ut mellett elvonuló „Oresec” nevű fűzesben az uttól 40 lépésnyire fekvő sűrűben összehuzott lábakkal s a földig csüngő fejfel hegyes végű több fatörzsön hason feküdt fölötözött állapotban s egy katona köpenyvel olyképp állapított, hogy a köpeny nyakrésze nem a test felső részét, hanem a hulla lábait fedte. A hullára a nevzett fűzesben vadászó Zajetz Miklós és társai alsó-domborui lakosok bukkantak s miután a hullát a köpeny teljesen befedte, első pillanatban azt gondolták, hogy a köpeny csempészek által elterített dugárut talán dohányt takar csak közelebbi vizsgálat után győződtek meg arról, hogy egy emberi hullával van dolguk. A szakértő orvosok véleménye szerint a hullán észrevehető külsérelm nyomok nincsenek a halál körülbelül 4 hó előtt állhatott be. Bizonyos Kérovecz Vid nevű horvátországi kis ottoki lakos a hulla ruházata után itelve, a hullát a folyó évi augusztus végén eltűnt édes atya Kérovecz István kis ottoki lakos hullájának vallotta s ennek folytán a holttest Kérovecz István neve alatt lett az alsó domborui sírkertben eltemetve. Minthogy azonban a hullának gyanus helyszíni lelete a további vizsgálatra elegendő indokul szolgált, e körülménnyel fogva a perlaki szolgabíróssági kápronzai kir. alispánssággal érintkezésbe lépett oly célból hogy a rejtélyes esetnek netán Horvátországban gyökerező szája is összegyűjtethessenek

— **Csáktornyán a Sylvester nap** jan rendezett műkedvelői színi előadás kitűnően sikerült. A közreműködők m érdemlett tapsokat arattak, a nőegylet pedig 243 forintot vett be. Az előadás végeztével a fiatalság táncra perült: az előadásról a jövő számban bővebben.

— **Véglegesítés.** A közoktatási minister Tóth Sándor és Mendly Lajos perlaki továbbá: Kováts Gyula és Barla Vilma stridói állami iskolai tanítókat állásukban végleg megerősítette.

Jótékonyág Potlachnik Antal da rázsi káplán ur 2 forintot volt szives lapunk szerkesztőségének beküldeni azon kijelentéssel, hogy 1 firtal a csáktornyai kisdédóvó intézet pártoló tagjai közé lép, 1 frt. pedig küldessék a lendvai polg. isk. mellé felállítandó tapintézetnek. Fogadja a hazafias célú intézek nevében köszönetünket!

Régi magyar szokás, hogy e napon »boldog újévet« kívánnak egymásnak az emberek. Ismerősök, jó barátok el nem mennének a világról sem egymás mellett, hogy az említett időzést ne hangoztatnák. Az »intelligentia plane névjegyére írja e négy szót: »B. u. é. k.«

Az mind nagyon szép dolog, csak hogy e négy betű nagyon sok »apró-pénzt« ránczít ki a zsebekből a zsebekbe. Nagyon helyesen! Ha új év napja van, legyen a pénz is új!

A léhűtők egész serege már a tyukokkal felkel. Végig kalandozzák az utcát, hogy egész évi szolgálatukért megérdemlett koronát e napon elnyerhessék. Rendőri szigorral őrködnek egymás felett, nehogy az elsőséget elszalasszák. Boldogságos Isten, milyen mélyek e napon a zsebek...

A „gratuláló” egyik házból ki, a másikba bemegy kipirosodva siet a levélhordó, ballag a kéményseprő, kezében egy halom verses üdvözlőve! Így tart ez ugy délig. Ezentul már »zenki sincs itthon!«

Meghozza örömét e nap a családban is, és pedig sokféle alakban. Ezek közül egyet, amelynek tanuja valék, s mivel éppen ide illik, új évi ajándéku elmesélem az én szives olvasóimnak.

D. . . -ben történt, új év napján. Ebédre voltam meghiva egy barátomhoz, kivel valaha iskolába jártam. Ő egészen más pályát választott, folytatá tanulmányait, ügyvéd lett a irolóját. D. . . -ben állítá fel. Jómódu s cinos fiatal ember volt s a hölgyek közül az udvarlás „csizóját” (hogy hol az ördögben) pompá-

Poštuvani Čitatelji.

Najte misliti, da sam mozbit omoljeni, ali običeni, kada bi vam viknuli rad: Razkrenite vaše obedve ruke, ter s radostjom ogrlite ovaj listek! Skoro kričati bi to hotel zbog one naše velike falinge, koja ovak glasi: »Hoćeš dobro? Ne em! Hoćeš lo? Hoćem i to s obdvnimi rukmi!«

Prosim vas, molim vas, dragi ljudi! sad jedenput ovak rečite: Hoćemo dobro, i to s obedvnimi rukami! Ali ja sam straho, da budemo i nadalje vredni ostali k našoj zakorenjenoj zločesti šegi, Zato sam pak i rekel, da bi kričeti rad na toliko, da bi me svaki pojedini vezda čuti mogel. Ako bi si i gda želim, da bi svi medjimurčani jedno vuho imali tak vezda, i to zbog toga, da bi mene morti poslahnu juč, ovoga listeka ne odhitili, i tak od sebe jedno opet dobro odvrnuli, nego da bi njega, kakti svojega najvekšega dobročinitelja vu svoji siromašni stan s najvećšim veseljom prijeli.

Kaj je ovih novin cilj? morete biti osvedočeni, Bog vidi srce onih, koji su ga ustanovili da samo dobro i plemenito. Im prosim vas, tko bude vu nje pisal? Vaši najveći dobročinitelji, vaši vodji, o prvom redu gospoda redovniki, zatim z njimi za jeden te isti cilj delajuči navučitelji ali kak vi velite školniki.

Več vam je to dosta veliki dokaz za vrlinu ovoga maloga, ali za vašu veliku sreću vtelnjnoga lista. Podupirajte ga na koliko je od vas moguće! Ne velim, da svaka hiža ima ga predplatiti, poznam naše siromaštvo, nego: združite se dve tri ali četiri hiže i potom nedojde više na jednoga, kak 15-20 krajcarov i eto neđužna zabava čitanje.

Znam, da bude takovih dosta, koji vam budu rekli: No ljudi! držite se sreće; predplatite za ove novine ar budu plugi od sad sami orali, cepi se od sebe vrteli motika bude sama kopala itd. Zemlje niti ne budete morali gnojiti i popravljati; samo ove novine na nje vun odnesete i to bude već dosti.

Ali na takove nejte poslušati! Tako i sami neznaju kaj govoriuju. Ja vam pak ovak velim: ako se i iz gospodarstva bude višeput kaj spametnoga spomenulo, verujte mi, niti tovam ne bude škodelo, Čujte! Ja sam vam navu itelj, pak sam već višeput i takvoga nekaj čul čisto od prostoga

kak da bi se bura pripravijaja. Jeden dva črni oblaci su se vek približavali jeden drugomu, kakti dva neprijatelji. Ali stara je zato delala, makar je bila vejká vručina. Dobro je znala ona, da vrećne je penéz, dobro je znala, ako jedenput večer dojde, onda mora ako hoće ili neće delo mora ostaviti.

Večer je sve bliže bliže dohajal, tak je jedenput došel. Hvala budi Bogu, moje kopanje sem dovršila! veli stara Jalža, jerbo to je bilo ime babičino, hodi Štefek idemo gledat, ali cveteju već konople išče je tuliko svetlosti, da budemo videli.

Blizu su bile konople, samo dva redi bažola su ju odlučili od krumpira. Jako velikú pažku je imela stara Jalža na te konople, jerbo one su joj najveć na kuhinju donesle. Ov mali falat zemlje je tak dobro i marljivo obdelavala, da je vu tom poslu vu celoj okolici znamenita bila. Vezda došla je sim i s veseljom reče:

Ako dragi Bog tak hoće letos bude dobra letina, z platim svoje duge i ostane jošće dohodek. Setva je zaistina lepa bila, konoplje su već poldrugi ref visoke bile, jedna poleg druge gusto su stale, kakti da bi soldati na gusto, jeden poleg drugoga, stali.

Stara Jalža je s mirnom dušom dimo isla računala si je vu sebi, knliko dohodka bu dobila iz konople, Takova stara sve premisli vu svojoj glavi kak bude bolje; kakti jeden trgovec samo s tom razlikom, da ona s malimi broji računala

Vu sredini računanja je bila, kad Štefek za krikne, koj je poleg jezere k! da bi ribe lovli.

loveka, kaj mi je vu školi hasnelo. Tak ravno zakaj i vi nebi mogli ne kaj iz ovih novin na gospodarstva spadajučega čuti i po tom to sebi prisvojiti? Jeden od drugoga, a svi skup do smrti se vućimo.

Dragi moji! Človek ima dušu, ne samo telo. To znawo, ako telo ne dobiva svoju redovito hranu, da iznemogne, a najzadnjič pak vumre. Isto to vam se more prepetiti i dušom. Bog sam veli: »Človek ne živi samo s kruhom, neg i svakom reč um, koja iz božjih vust izhaja.« Iz toga slédi, da nesmemo gledati samo za vremeniti hasen, kaj se mozbit nadaljamo iz navukov, nego nje više moramo si hasnuvati za naobraživanje naše duše, za oplemenjivanje našega srca, za našu završenost. Ni vam je takov siromak, koji je bogat na svojoj duši. Prosim va! kuliko je takovih siromak, koji bi morali zdvojiti, svojega zlo plačenoga stališa s hasnovitešem premeniti da nebi bili drugač i to na duši i vu srcu bogati? Siromak, koj nikakvoga vremenitoga dobro nema, pak ako je k tomu i na duši i vu srcu, nečem reči skvarjeni kaj je već put kak nego samo velim da slabi, gingavi takov je dovrstni siromak. Vidite prav iz ovoga prostoga zroka se ima siromak človek barem na jednu felu obogatiti. Pak nikaj ne budem pretiral, ako rečem, da takov človek i vremenito dobro si more priskrbeti.

A s em moremo si to priskrbeti? Primate ov list vu svoj stan, zasađte si vu srca lepa i dobra čna, kaj nutri budete naši i tak je zagonetka rešena.

Spodobno vam bude ovoga lista delovanje k onim kaplicam, koja iz ztjeba na tordi kamen curiju, Te kaplice prebrojiti ne bude mogel nitko. zlvremenov se bude samo to moglo opaziti, da kamen je izkljuvani pak da to delo su one neznatne kaplice učinile i taj kamen tam z objele. gde je najtvrdneši bil. A tomu se budete i vi veselili dragi medjimurci, a vaša deca se budu radovala!

JEDEN MEDJIMURČANIN

Kaj je novoga

— 1885. Novo leto ima 365 dnevo. Fašjak traja 43 dnevo vu zem bude 5 ga aprila, trojaki pak 24 majuša. Svijeti budu letos vu nedelju

Ali budi miren! tisi ga babica. Evo već noć dohaja, pak gde bi zel vudicu, im znam nebuš s rukom lovli? Ali ni je tak lahko bilo iz njegove glave vun stirati kaj si je on namisilil. Na babičine reči vudri on plakati. Morala mu stara Jalža obečati, da zutra mu da vudicu, ali Bog mu pomozli ako nutre vu vodu opadne!

On dan nij: moguće bilo, s bog oblakov, fletno se je za mračilo i kmica postala. Kokoši su si već noćišće izkale vu kuhnji. Stara Jalža ide van na dvor po nekoje drevo, pogledne na nebo, ono je črno bilo. Bože mili samo nekakva nesreća naj nedojde na nas vu noći!

Gledite babica, veli Štefek iz kuhinjski vrat, kakva lepa strela! Dabi iz zlatá bila, pak toliko koliko jih je tam na nebu; pak dabi naše bile, bi vas jedna dopala a druga mene, onda bi bogtji bili, bi kupili vam jednu kravicu, meni pak jednoga konja i jednu kozu pak nekoliko kokosi, onda bi mnogo jeli a ja bi imel lepoga cifrastoga škrilaka..... Ah, kak bi to lepo bilo!

Ali babica nije imala volju k takovoj bedastoći, prestrasila se je samo kada, je za grmelo zabliskalo.

Štefek je samo vun gledal i poslušal. Ali na jedenput je tak za grmelo, da si je vuha s dvemi prsti zateknul i skril se je pod fortov babičin pred katigom Božjom. Ali ovo je sve huje bilo. Zabadavu je vezda Štefica kričal, Bože mili daj nam mirnu noć, ne katigovaj nas! Bliskanje, grmljavica je sve jakše bilo, deždj se je zival, ali za nekolli minutah čujeju kopp! kopp!

(sledí dalje)

Ki az? kiálték gyengéden. — Én, fele valaki kívárlól. — Én! — De ki az az „én.” — Kraxi, szólt ó.

Ah! te vagy testvér, szólék hozzá, én beeresztém szobámba. De hát lanó hozott téged ide, aztán éppen ézett ki, miut aki paprikás rákot — Mi bajod van? kérdém.

Semmi! szólt lihogve. Hanem — I — te, mi az — újság? — Hogy tudám — szólék — mi-e minútában keveredtem ki a ványlabirintjából?

— Hát — megnósülök, szólt Kraxi. Ebugattát, s néztem a szemé közé — vac. S kivel? kérdém. —

— Gizellával, válaszolá.

No erre már olyan zavarba jöttem, hogy szinte restellem elmondani.

Nem volt elég, hogy a fagygyertyát szivarunk nézve a számba vettem, s a nyakkendőmet bokorra kötöttem — a csizmámon, hanem még a mellényemet is a lábomra akarám felhuzni.

— Dejszen abból nem lesz semmi! Te csak tréfálsz Krakszi lelkem, sóhajtam fortissimo.

— Komolyan beszéled?

S ugy is történt. Azaz ütött, kapott, ringyes-rongyos poeta csakugyan megkapta kis Cel legszebb virágát — Gizellát.

Hanem már igen messze mentem. Fordítsuk vissza-fel a rudat! Ez, amit elmeséltem, a múlt eseménye. Hagyjuk a többi! Új év reggelére viradtunk!

Lapunkat amint a mai szám mutatja terjedelem és beosztás tekintetében megváltoztattuk, hogy azt az eddiginél tartalmasabbá és változatosabbá tessük. Ez új beosztás különösen azért eszközöltetett, hogy a hirdetések ne keljen mindjárt a lap 2. oldalára tenniünk, amelyek gyakran érdekes közleményeket szorítottak ki lapunkból. Tisztelt előfizetőink ebből is láthatják, hogy igyekszünk haladni és becses pártolásukat továbbra is kiérdemelni.

Muraközi dongó.

„Csakathurn“
(Csevegés)

Ne vegyék rossz néven t. olvasóim de én azt a „Csakathurn“-ot rettenetesen akarom most szidni; már mint a szót, a hogy az még mostansig grásszál, mert hogy ezentul semmit sem fog jeleneni, oly igaz mint hogy a próféta szakállá sérthetetlen volt, mert én írtó háborut indítok ellene a »Muraköz« világlap térségeis szire-porrá töröm a zuzáját. Olyan vagyok, mind a kit a harmadnapos láz hüvelyéből majd kiráz; olyan, mint a háziasszony szakács temperamentuma, mikor a tepsiből (sit venia verbo) kikészül a tej színe, fölfolytan erősen. D: vajjon hallottak is már ennél furábbat? „Csakathurn«! Kisz ti hand!

Hát ez a »Csakathurn« bánt engemet. Én anuál csunyább hangzásu szót aligha ismerek is. No legfeljebb még a Vörösmarty kedvenc németjét Reichschatschein. Oszt ez akar a mi fő és székvárosunk nevéképen szerepelni.

diót hát ugy beletörök — ha még megvan mind a 32 foga, hogy menten leválik utána fjdalmában az ing; korcáról az egész fizionómia. Hit kell e az magács kának? Csakathurn? Brrr!

Próbálja csak én utánam egyszer kimondani ezt a szót: »Csakathurn«.

Nos, hogy izlett? ugye mint mikor a jó filat csusszant le és mi boldog meglepéddel egyet végig simitunk a lábunkon? Elhisztem azt ugye, akárcsak bübü szavu rózsák szózatát hallaná a 7 dik mennyország rácszata mögü! Olyan faintos eg, mondás is az. Széles jó kedvében akár rá is zendit utána az ember fia:

Murán inuen, Murán tul
Csókot kapok babámtól.
Dárom, a dárom
Csakathurn nem lesz párom.

No de már arra mégis csak tánczra perdünek ám t. polgártársaim (persze advent után) és velem együtt dudolják tovább a ref. ainet: Csakathurn nem lesz párom,

Lássák, most már tul vagyok a lázon Tegyenek önök is így, majd meglátják csak a papikarius ur(meg ne hallja valahogy) vallja a kárát.

Ha én Posner Koroly lovagnak vagyok most hát csináltatok (cu trucc Riegler) iziben 100,000 db. levélpapírost meg kopertát, rányomtatom jeles mondanak (a mint hogy az is) ezt.

Murán innen Murán tul
Csókot kapok babámtól.
Dárom, a dárom
Csakathurn lesz a párom.

S od adom ingyen a Jézuskának, hogy adja meg az egyszer ujévi aján-déknak azoknak a csunya Csakathurneknek és hagyja meg nekik erősen hogy könyörögjenek azonképen:

Csakathurn 1885 jan. 1.
Éles Jézuskám
Becsásd meg vétkünket, hogy eddig Csakathurnnek mertünk lenni mert ezentul jobban viseljük magunkat és így éne keljük majd.

Dárom, a dárom
Uccu dárom a dárom
Csakathurn lesz a párom

csés jó napot
MISKOLCI ARNOLD

In die Ecke. Besen Besen
Seid s gewesen.

Hiába rázza a fejét tisztelet Goethe ur (weiland) de már azt a Csakathurnot véglegesen a sutba akarjuk ám dobni, fel nem támasztja ezt onnan még a her kópáter sem.

Ön t. többszázfjü publikom, Goethe ural tart? Ön mosolyog? Megbánja. Én csak azt mondom, hogy ha még sokáig találja ropogtatni azt a kemény

san megtanulta. (Dokoratust tehetett volna belőle.)

Alig, hogy a sors szele D...-be fujta „hüvésétét“ rögtön érvényesíté. S éppen arra volt appetitusa, kire az én fogam fájt, az én kis régi ismerősömre, a szomszéd X bácsi kedves, szép és művelt lelkü leányára: Ilonkára.

Négy éve annak. Sok viz eltolyt eddig a KisKükülöben, de sok minden is megváltozott ám azóta, még magam is; mert akkor biz hejh! de milyen szerelmes gyerek is voltam s most...? Nem csuda! Ha nincs aki szeretne...?

Midőn a kis ügyvédecské ndvarlásával főlélem emelkedett, eszembe jutott egy szép versnek e keserves sora:

„... Nem való vagy te szegény legénynek...“

És szerényen visszavonultam. A dolog vége mi lett volna más, mint — lakodalom.

Házasságuk negyedik évében történt hogy ujév napján az ebéden én is jelen valék. a hölgyekkel tarkázott vendégkoszoruban. Vidáman folyt a társalgás. A toasztok csakugyan sziporkáztak. Ha még jól emlékszem, éppen a ludhussal bajlódtam, midőn egy oldalajtó kinyílik, s egy szőke fürtü kis leányka jön a szobába vakító fehér ruháscsában. Megáll a közepén, s parányi szájacskájával csak elkezd:

„Boldog újévet tivánok édes szülőim!“

Mindenkit megbüvölt a kedves jelenet, s én olyan pórul jártam, hogy ludcomb helyett a kényelbe haraptam. (Jó hogy nem vették észre!)

A boldog anyának pár fényes köny csilllogott fekete szemében, s a tulboldog a különben és gyönyörű arcot még hajlóbbá tevő. Magához ölelte a kis leánykát, és enni való ajakára az auyai szeretet legédesebb csókját lehélé.

(Azt a csókot nem adtam voln' Rothschild minden vagyonáért.)

* * *

Szép uap, nagyon szép nap az „Uj év“ napja. Még a legszegényebb ember asztalán i találunk csirkét, kalácsot, bort. Mért is nem ad Isten a magyaruk több ily jó napot! Kívül öröm, belül öröm. Még a kis madárkák is szebben fityörésznek. Oda ülnek az árva lomb csucására. Tán ók is sejtik, hogy ma „uj esztendő napja van?..“

Én is sokat gondoskodtam magamban, hogy annak az én sok ismerősömnek, és szives olvasóimnak hogyan is kívánják „Boldog új évet!“ Végre az a jó ötletem támadt, hogy megkövetem a szerkesztő urat. Mert így semibe sem kerül hogy becses lapjában tehessen ezt. Amint, látom, kérésem teljesült.

Adjon hát a jó Isten kedves ismerőseim és olvasóim nektek is boldog új esztendőt! Az én kedves kis hölgyeimnek pedig azt ajánlom az új esztendőben, hogy legyenek már egyszer jobbak, s tanuljanak meg igazán szeretni. Mert higgyék el édes szépek az élet szerelem nélkül éppen olyan, mint a gyertya bél nélkül. Hejh! aki az ódes szerelem napján sűtkérezik.

Esik, esik, egyre esik megázom!
Hidegen fú az őszi szél de fázom!
Hidegen fu, átjárta a lelkemet
Édes anyám mire szült kend engemet?

Hanem ni csak! A szerkesztő uról majdnem meglepedkeztem. Jó kívánatom mellé még azt csatolom, hogy hozzon az Uj év a Muraköznek temédek sok előfizető! (A kiadó nevében nagyon szépen köszönjük! A szerk.)

HORVÁTH GYULÁ.

Felelős szerkesztő: MARGITAI JÓZSEF.

— Kuliko put je treba iglu zapiti u rubač., dok se sašije? Dvadesetjezeršeststo četerdeset i devetput. Tak je izračunala jedna švelja. Ufamo se, da budu nam medjimurske ženske rajsi verovale to, kak bi brojiti počele jeli je ona švelja dobre brojila.

— Goreća puca. Nepazljivost s Petroliomom je vre vnoge nesreće zrokuvala, ali ljudi zato ipak ne paziju. Vittman Fani kuharica vu Budimpeštu okolo 11 var je hotela petroleuma olejati vu lampaš ali si je na opravu razlejala. Dušicu je pozabila vgasnuti, pak se je vužgal van razlejani petroleum i oprava njená. Na jedenput je sirota vu plamnu bila i zgorela. Stanovniki ni su joj mogli pomoći. Vu špitalu je ob 4 vuri s velikom mukom vumrla. Do smrti je pri sebi bila i na to je prosila betežaike, naj za dušu njeno bogamoliju.

Bogati siromak. Vu Budapešti je ove dneve jeden stari 66 let star bogec vumrl vu špitalu. Kada su podrapanu blazinu van šteli nesti i očistiti na kojih navek spal, opala je vun mastna banjka. Onda pogledneju bolje i našli su nutri 428 frt.

Stara žena. Vu Bački je ove dane vu mrla jedna žena koja je bila 117 let stara.

— Gospodarstvo. Skoro po celom orsagu debel sneg pokriva žitka, kaj je dobro Nego vu naših krajevih opaža se, da se počel jako taliti, ako bi na raztaljeni sneg zmrzljavica došla moglo bi zlo biti. Iz gornjih varmegijih tužiju se, da je malo krme. Zdrav je donaće živine je dosta dobro, samo gde gde je vustna i pažna bol.

Visoki ministerium Tóth Sándora i Mendly Januša prilockoga Kovacs Gyulu štrigov skoga navučitelja, kak takaj Barla Vilmu štrigovsku navučitelja vu ovoj služi bi potvrdil.

Dobročinstvo Gosp. Potlachnik Antun kapelan vu Daražu (Baranya var megijja.) nam je 2 frta poslal s tom prošnjom da bi jeden frt. za čakovečkog dadilšće, a jeden frt. za lendavske gradjanske škole dali. Dobročinstvo se samo sebe hvali!

Novine naše denešnjim broju smo povekšali i praktičneše razdelili. To smo za to činili da budemo od vezda već prostora imali za pisanje lepih i hasnovitih stvari. Trikrat čez leto budeju poš predplatniki bez cene dobre knjige dobili, koje budu samo za volju gosp. predplatnike izlazile, Prosimo poštvane čitatelje, naj nam taki na znanje daju ako se kaj vu Medjimurju pripeti, da budemo svi znali, kaj je novoga vu našoj okolici. Puštuvane predplatnike pak prosimo, naj predplatu ponoviju, a one, kojim bi se more biti predplata za vno go vidlo, naj se združiju svojim susedam i poznancom i vu društvu naj pomazeju i nadalje žveti „Medjimurja“. Onim koji su dobri bili nam pomagati vu pisanju naših novin, lepo se zahvalu jemo i prosimo i nadalje pomoć Svim čitateljem zdravje i sreću želimo vu no vim letu. Uredničtvo.

Neču kokši nesti Ovak se tuži čudaj gazdarice vezda vu zimi, tomu je zrok taj, da gazdarice nepremišljaju, da vezda je kokošam zima, a ona mala hrana koju vu se zemeju nije dosta da jim toplotu pridržu, a drugo je to, da vezda nega praha pak peska dugo bi se kokoši kupale i snažile i tak je i vuš obzemeju i prečiju jiu nesti. Zato naj svaka gazdarica dobro hrani, kokoši pak kotce dobro spokrpa da bu nutri toplo a med vre menom jim naj vu kotec dene jedno korito toploga peska, onda budu sigurno nesle.

MARGITAI JÓZSEF urednik.

ELŐFIZETÉSI FELHÍVÁS

A „GONDÜZŐ“

SZÉPIRODALMI HETILAPRA

Midőn ezelőtt negyed évvel lapunkat megindítottuk, programunkban hangsúlyoztuk, hogy csak oly műveket fogunk közölni, melyek az olvasó szellemét emelnek és neméssítik, ígykezni fogunk, hogy lapunk minden művelt magyar család nélkülözhetlen olvasmányává váljék és azt minden anyá bátran adhassa serdülő leánya kezébe. Nem kimélve semmi költséget, nem rettenvén vissza semmiféle áldozattól minden törekvésünket oda irányoztuk, hogy kiadott programunkat híven teljesítsük és most évnegyed mulva bátran hivatkozhatuuk rövid de már is nyomothagyó multunkra és önérzettel terjeszthetjük elő eddig megjelent számaink tartalmát:

Regények: „Székely támad, Székely bánja“ történeti regény P. Szathmáry Károlytól; „Lászlák“ társadalmi regény Kazár Emiltől; „Palkó vitéz“ humoros népregény Margitay Dezsőtől; „A paraszt gróf fia“ Szikláy Jánostól; „Ki lesz az örökös!“ Hartmann Plöntöl. Elbeszélések és rajzok: „A megfelelt család“ elbeszélés P. Szathmáry Károlytól; „Egy magyar ördög“ regényes korrajz és a „A club“ csevegések a megyei élethől Mikszáth Kálmántól; „Karácsony est a tengeren“ igaz történet Balázs Sándortól. Azokivül költemények: Komócsy Józseftől, Kiss Józseftől, Reviczky Gyulától, Lévay Sándortól, Benedék Aladártól stb, stb.

E szerint munkatársaink az irodalomban jól ismert, tisztelt nevek, kiknek legnagyobb részével találkoztunk a Kisfaludy- és Petöfi társaság felolvasó ülésein.

„A GONDÜZŐ“ tehát az egyedüli szépirodalmi lap hazánkban, mely kivétel nélkül elsőrangú ióink által támogatva, czélul tüzte ki magának, hogy bármily áldozatokkal is folytatni fogja az erkölcs és szellem neméssítésének magasos föladatát.

Az összes hazai sajtó nyilatkozata szerint a „Gondüzo“ szépirodalmi hetilap első rendü eredeti regény-tartalmát, esinos kiállítását és olesó árat tekintve, paratlannul áll irodalmunkban.

A „GONDÜZŐ“-ben a család minden tagja megtalálja a maga olvasni valóját mert a lelkét és erkölcsét neméssítő érdekes regényeken kívül, helyet találnak az ismeretterjesztő közlések a humor, elmésség és szórakoztató cikkek. A rózsaszín borítékon „A magyar gazda szony“ címü állandó rovat a család konyha és kert számára hoz nélkülözhetlen és hasznos tanulókat havonkint egyszer kimerítő divatúdosítást, azonkivül pedig adomákat és talányokat melyeknek helyes megfejtésére minden számban tetemes értékü jutalmat tűztünk ki.

Habár eddig a kezdes nehézségével kelle is küzdenünk, azért lankadatlanul fogunk arra törekedni hogy a legjobb írókat egyesítve magunk körül lapunkat a tökély legmagasabb fokára emeljük.

A „GONDÜZŐ“ uj évi számában egyszerre három eredeti regényt kezdünk meg: Tolnay Lajostól „Az új főispán“ Vértessy Arnoldtól „Csiricsári Bertalan ő mészárszaga“ és Margitay Dezsőtől „A vegzet“ címüeket, Azonkivül elbessélések költeményeket és rajzokat a legvalóbb hazai íróktól. Ezénkivül Szana Tamás jeles műtészünk január 11. 17. számunktól kezdve „A magyar költők szerelme“ címü etl. érdekesítő elbesséléseket fog írni. Minden bóban egy ily érdekes elbeszélés fog a „Gondüzo“-ben megjelenni.

Rendletlenül megfogunk maradni eddig programunk mellett és kérjük hazai irodulunk pártolót hogy a „GONDÜZŐ“ előfizetőinek sorába lépve hazafias vállalatunkat előmozdítani kegyeskedjenek mert nem csupan 156 ivuyi eredeti regényt beszelty költeményt e mellé nem csupan 25 ivnyi szórakoztató olvasmányt adunk évenkint csekély 6 forint előfizetőinknek hanem megvátogatva a legjobb írók legkiválóbb munkáinak tárházává igyekezünk tenni azt a 150 lvet melyek bekötte 15 kötetet adnak és mindenkorra megfogják tartari becsét. A Gondüzo megjelen minden vasárnap sürien nyomtatott három ivnyi félvnyu szines borítékkal.

ELŐFIZETÉSI ÁRA: Egy évre 6 frt, félévre 3 frt, negyedévre 1 frt 50 kr Rendkivüli Jutalom: Hogy t. előfizetőinknek minden irányban kedveskedhessünk, elhatároztuk, hogy nem kimélve semmi költséget e téren is a lehető legnagyobb áldozatot hozzuk és oly szerencsés helyzetben vagyunk, hogy hirneves hazánkfa Munkácsy Mihálynak

A bús betyár

címü kitünő eredeti olajfestményét kizárólag előfizetőink számára sokszorosíthassuk. E kép arranyozot barok kerettel együtt 110 cm 84 cm magss, és azt előfizetőink csekély 6 frt árán megrendelhetik Budapestben kívül lakó előfizőknek ezen kivül 1 frt csomagolási díjat kel fizetniök E épel mindgyik előfizető még a negyded-s is azonnal megkaphatjamih-lyt az ált. előfizetés összegét beiktüli. Mutatvány számokat ingy-és bérmentes kü dünk mindenkinek k-k zíránt a utirt k'adóhoz fordülnak Gyajtökn-k 10 előfiz-tő után 1 tiszt-let Peldányt adunk Az o őfa-tési üssz-g-k leges-sz-rűbben postautatványon kü d-n-dük a Gondüzo kiadóhivata ába

SZÉKELY ALADÁR
a Gondüzo a kiadó tulajdonosa. Buda pesten. VII. Dobutca 14.

